

Mot et større mangfold

Hva skjer i kommuner og skoler der færre elever får spesialundervisning? Og hvordan organiserer kommunene spesialundervisningen?

RAPPORT | SIST ENDRET: 04.09.2015

Tittel:

Mot et større mangfold? Systemrettet arbeid og tilpasset opplæring i kommuner med lavt omfang av spesialundervisning.

Rapporten:

[Last ned rapporten hos NTNU Samfunnsforskning \(PDF\)](#)

Forfatter:

Christian Wendelborg, Joakim Caspersen og Trond Kongsvik

ISBN:

978-82-7570-423-6 (Nettutgave)

ISBN:

978-82-7570-424-3 (Papirutgave)

Utgiver:

NTNU Samfunnsforskning

År:

2015

Forskerne henter sine funn fra analyser av data fra Grunnskolens informasjonssystem og en survey til 58 kommuner med vedvarende lavt eller synkende forekomst av spesialundervisning. Seks av kommunene er gjenstand for mer inngående undersøkelser i form av samtaler med lærere, skoleledere, skoleeier, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og foreldre. Det er NTNU Samfunnsforskning som har laget rapporten på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet.

50 000 elever får spesialundervisning

Det har lenge vært et politisk mål å forbedre den tilpassede opplæringen slik at alle elever får et bedre læringsutbytte i den ordinære undervisningen. Tallet på elever med spesialundervisning økte fra 2006 til

2011. Selv om trenden har snudd de siste to skoleårene, hadde i underkant av 50 000 norske elever enkeltvedtak om spesialundervisning høsten 2014. Dette utgjør 8 prosent av elevene.

Guttene får mindre spesialundervisning

I utvalgskommunene er det særlig gutter på samtlige trinn som har fått redusert omfanget av spesialundervisning. I sum ser NTNU spor av at det kan være elever med lette vansker (tildelt under fem timer i uka) og særlig gutter som ikke får spesialundervisning i utvalgskommunene sammenlignet med de øvrige kommunene. Det er ikke tilrådningspraksisen i PPT som er utslagsgivende for at omfanget av spesialundervisning er lavere i utvalgskommunene enn i øvrige kommuner.

Jobber systematisk

NTNU viser hvordan kommunene har et relativt klart bilde av hva systemrettet arbeid og tidlig innsats innebærer. Utvalgskommunene har jobbet bevisst over tid med å få ned andelen som får spesialundervisning. Det er særlig faglige begrunnelser som løftes fram som bakgrunn for dette, men også økonomiske begrunnelser.